

Değerlendirme için Uygun Verileri Toplama

Öğretmenler yapılandırılmamış ara (geliştirme amaçlı) değerlendirmeyi hep yapmışlardır. İnsanlara ve durumlara yönelik yargılarda bulunmak insanın doğasında vardır. Ancak, bu tür yargıların çoğu bilinçsizdir ve çoğu yanlış anlama ile yanlış inançlarla sonuçlanır. Ara (geliştirme amaçlı) değerlendirmeden toplanan verilerin geçerli olması için, ölçtüğünü iddia ettiği şeyi ölçmeli ve güvenilir olması için de tekrar elde edilebilir bilgi sağlamalıdır.

Stiggins (2004) "sınıflardaki değerlendirme sistemlerinin doğruluğunu temin etme konusuna yatırım yapmıyoruz. Bu nedenle, doğruluğu şüpheli değerlendirmelerin ve buna bağlı olarak her düzeyde etkisiz kararların alınma olasılığı artmaktadır" (s. 25). Öğretmenler öğrencilerin bilgi ve yetenekleri konusunda çok az bilgiyle çok acele kararlar aldıkları zaman, elde ettikleri sonuçlar gelişimi teşvik etmekten ziyade engeldir.

Araison (2001) geçerliğe ilişkin sorunları şu şekilde tanımlar:

1. *Stereotip geliştirme*, kişisel izlenim ve önyargıları temel alarak sonuçlar çıkarmak
2. *Mantık hataları*, nasıl giyindikleri ya da kardeşlerinin başarıları gibi ilgisiz özellikleri temel alarak öğrencilerin yeteneklerini değerlendirmek (Bu yargılar genellikle bilinçsizdir ve öğretmenler bunu yaptıklarının farkında değildir).
3. *Yetersiz örneklem*, sadece bir gözlem ya da bilgiye dayanarak yargıda bulunmak.
4. *Genelleme*, öğrencilerin bir durumda belli bir şekilde davrandığında diğer durumlarda da aynı şekilde davranacağını varsaymak.

Öğrenci performansı ile ilgili toplanan veriler güvenilir de olmalı. Güvenilir bilgi, tutarlı ve tipiktir. Öğrenci davranışları tipik olmadığından dolayı, onların görüşlerine ilişkin örneğin uzun bir tatilden hemen bir önceki gün gerçekleştirilen bir değerlendirmede güvenilir veri elde edilemez.

Değerlendirme verilerinin öğretmenin yararlı sonuçlar çıkarmasına yardımcı olması için, hem önemli bir noktaya işaret ederek geçerli hem de olağan bir şeye işaret ederek güvenilir olması gereklidir. Araştırmacılar veriden sonuç çıkarmak için kullanılan süreci tanımlamak için *üçleme* (triangulation) terimini kullanırlar. Bir suç delilini yayımlamadan önce kanıtlarla destek arayan bir gazeteci gibi, bir öğretmen de öğrencinin yetenekleriyle ilgili bir sonuca varmadan önce tek bilgi kaynağında fazlasına ihtiyaç duyar. O durumda bile, sonuç kesinlikten uzak ve çelişen verilere açık olmalıdır. Örneğin, bir öğretmen, bir çocuğun grup projesinde ve öğrenme günlüğü yazısında genelleme yapmada zorluk yaşadığını görebilir. Ancak daha sonra çocuk başka bir alanda genelleme yapabildiğini gösterebilir. Öğretmen çocuğun genelleme yapmadaki yeteneksizliğinin, düşünmedeki yeterliliğine değil de yetersiz alan bilgisine bağlı olduğu şeklinde kesin olmayan bir sonuç çıkarabilir.

Çoğu öğretmen dikkatlidir ve sürekli olarak öğrencilerinin farkındadır. Öğrencilerin nasıl davrandıklarını ve ne söylediklerini dikkate alır. Maalesef, bu tür yapılandırılmamış gözlemleri nadiren ara (geliştirme amaçlı) değerlendirme olarak düşünür ve gördüklerini sistematik bir şekilde kaydetmezler. Bu tür gözlemler dikkatli

analiz olmadan kullanıldığında, yeterli veriyi göz önünde bulundurmadığı için, bir uca kaymış bakış açıları ve hatalı kararlarla sonuçlanabilir. Gelişigüzel ve sistematik olmayan yollarla toplanan verileri temel alan öğretim, öğrencinin gelişimini engelleyebilir. Öğrenciler hakkında ara (geliştirme amaçlı) değerlendirmeden çıkarılan bilgilerin dikkatli toplanması ve incelenmesi zaman ve planlama gerektirir, ama bu tür değerlendirmenin öğrencinin öğrenmesi ve motivasyonu üzerindeki etkisi verilen emeğe değerlidir.